

A HOLLY DOLLY CHRISTMAS

De meeslepende podcast *Dolly Parton's America* lokt je naar de staat Tennessee, naar het pretpark Dollywood en de Great Smoky Mountains, de streek waar de beroemdste dochter van Tennessee opgroeide. Welkom in Dollyverse, het universum van Dolly Parton, waar je er in de kerstperiode vijf miljoen lichtjes bovenop krijgt.

Tekst **Trui Moerkerke**

Het is een uur rijden van de luchthaven van Knoxville naar Dollywood in Pigeon Forge, een vakantiestadje aan de voet van het populaire nationale park Great Smoky Mountains. De US Route 441 slingert door een brede vallei waar de uitbundige herfstzou heuvels en bomen een vlammeende, oranje gloed geeft. Deze en andere bucolische bespiegelingen vliegen vanzelf het autoraam uit wanneer ik het centrum van Pigeon Forge bereik en in een miniversie van Las Vegas terechtkom. Langs de brede hoofdstraat passeer je kilometerslang avonturenparken, kermisattracties, minigolfs, nachtclubs, themarestaurants, souvenirwinkels, *moonshine bars*, een Trump-winkel, een Titanic-museum en motels.

DOLLY BIJ DE APOTHEKER

“Heb jij Dollywood al bezocht?” vraag ik de jonge vrouw die mijn bestelling komt opnemen in het Little House of Pancakes. “*Honey, I live here*. Ik kan de kerstshow helemaal meezingen en toch huil ik tranen met tuiten, elk jaar opnieuw.” Ze wijst naar een van de retrofoto’s waar de muren van deze ontbijtplek mee volhangen. “Dat is Dolly met haar ouders.” Al snel blijkt dat iedereen hier een link met, of minstens een verhaal over, Dolly Parton heeft. In het Gatlinburg Skyliift Park, een toeristische attractie met een zetellift en spectaculaire hangbrug over een diep ravijn, kom ik Shannon tegen. “Ik heb nog in Dollywood gewerkt”, vertelt hij. “Op een keer moest ik Dolly uit het restaurant een glas limonade brengen. Ik was compleet van de kaart. Ze bedankte me en zei:

GETTY IMAGES

“*Have a good day!*” *A good day??!* Een megafantastische dag was het!”

Shannon, nu helemaal op dreef: “Een hele tijd terug zag ik een frêle figuur uit de Walgreens (*een keten van apotheken, red.*) naar buiten komen en in een limousine stappen met de nummerplaat van Nashville. Blond, onopgemaakt gezicht verborgen achter een grote zonnebril en gekleed in een roze joggingbroek en hoody. *It sure was Dolly*, die haar medicijnen kwam ophalen.” Hier valt Shannon volgens mij door de mand. Dolly Parton woont in Nashville, op meer dan drie uur rijden. Waarom zou ze hier naar de apotheker gaan? Maar vooral, niemand heeft Dolly ooit gezien zonder make-up of pruik, zelfs goede vriendin Jane Fonda niet. In de biografische documentaire *Dolly Parton: Here I am* vertellen zowel Jane Fonda als Lily Tomlin over hun samenwerking met Dolly op de set van de legendarische film *9 to 5* uit 1980. Veel gelachen, pyjamaparty’s in het Beverly Hills Hotel, maar Dolly was altijd volledig opgemaakt.

SCHIJBARE PARADOXEN

De eindeloze fascinatie voor Dolly Parton is geen monopolie van Shannon en andere *Tennesseans*. Dolly is wereldberoemd, zelfs →

'Dolly is onze dreamer-in-chief. In haar fantasiewereld is geen droom te groot'

Nelson Mandela luisterde in de gevangenis naar *Jolene*, maar zeker in de VS heeft ze een goddelijke status. Jad Abumrad, de maker van de populaire podcast *Dolly Parton's America* (2019), noemt haar de *great unifier*, iemand die de diep verdeelde Verenigde Staten bijeenhoudt. Het serieuze *The New York Times* kopte "Is er iets waar wij Amerikanen het allemaal over eens zijn? Ja, Dolly Parton!" In datzelfde stuk lanceerden ze het begrip *Parton Paradox*, of hoe een megaster die al een halve eeuw in alle spotlights staat toch zo'n mysterie blijft.

Paradoxen in overvloed. Op haar concerten vind je een zeer divers publiek, van rechtse christenen tot de lgbtq-gemeenschap. De gelovige Parton ziet hier geen probleem in. Ze kent beide werelden en ziet ze allebei graag.

Ze wil om de dooie dood geen feministe genoemd worden, maar hoe kun je haar en haar loopbaan anders noemen? *Workin' 9 to 5, what a way to make a living... / They let you dream just to watch'em shatter/you're just a step on the boss-man's ladder/* schreef ze veertig jaar geleden al over werkende vrouwen in een door mannen gerunde professionele wereld. Voor de titelsong van de film *9 to 5* kreeg ze twee Grammy's en een Oscarnominatie.

Ook de pruiken en de glamoureuze make-up, de plastische chirurgie, inclusief de zelfspot over haar borsten en de uitzinnige blingbling jurken schijnen niet te botsen met de zelfverzekerde en absoluut ambitieuze songwriter/zangeres die Dolly Parton altijd geweest is. Ze was er op haar tiende al zeker van dat ze een grote ster zou worden. Zakelijk talent heeft ze ook. Toen Elvis Presley haar nummer *I Will Always Love You* wilde opnemen, eiste zijn manager de helft van de copyrights. Elvis was God in de vroege jaren 70, een droom voor elke songwriter. Dolly weigerde beleefd haar rechten af te staan en hij nam het nummer niet op. Ze was er kapot van, maar hield het been stijf. In 1992 werd Whitney Houstons versie van *I*

Will Always Love You voor de film *The Bodyguard* een wereldhit. Het maakte Dolly Parton rijk. Helen Morales beschrijft in haar boek *Pilgrimage to Dollywood* dat Parton later opmerkte dat ze toen genoeg geld verdiend had om Graceland te kopen.

VIJF MILJOEN LICHTJES

Dollywoods pr-verantwoordelijke Wes Ramey had mij vóór mijn afreis informatie gestuurd over *Dollywood's Smoky Mountain Christmas Festival* dat van 6 november tot 2 januari loopt. Vijf miljoen lichtjes, honderden kerstbomen, elke avond vuurwerk,

awards voor *Best Theme Park Christmas event...* Toch kon ik mij de toeloop op een doordewekse namiddag niet voorstellen. Een rit van twintig minuten vanuit mijn motel, dat berekende de gps de avond voor mijn bezoek. 's Ochtends beland ik echter in een monsterfile van bussen en auto's allemaal op weg naar Dollywood. Ik doe er anderhalf uur over. Wanneer ik rijkelijk te laat bij Wes Ramey aankom voor een interview, lacht hij om mijn verbazing. "We hebben meer dan drie miljoen bezoekers per jaar en kerst is hoogseizoen."

Dollywood is het rechtstreekse resultaat van Partons ambitie om voor werkgelegenheid te zorgen en het lokale toerisme in de Smoky Mountains te steunen, allemaal met een themapark. Over die droom praatte ze begin jaren 80 in een tv-interview met Barbara Walters. Iemand van de Herschend familie, *Theme Park Industry*-magnaten, zag het gesprek en in 1986 werd hun pretpark in Pigeon Forge omgedoopt tot Dollywood, gewijd aan de zangeres en de tradities, cultuur en ambachten in de Smoky Mountains. Maar ook met indrukwekkende roetsbanen en andere spectaculaire attracties. "*Dolly's hillbilly park*", schreef *People Magazine* smalend. Wie zou daar nu naartoe komen? Vanaf de eerste dag werd het een overrompeling. "Dolly is onze *dreamer-in-chief*", aldus Ramey. "Ze creëert hier een fantasiewereld waarin geen droom te groot is." Het komende decennium zal een half miljard dollar geïnvesteerd worden in uitbreidingen in het park en in een nieuw hotel. De cijfers zijn indrukwekkend, maar Wes Ramey wordt nog enthousiaster wanneer hij over de samenwerking met Dolly praat. "Ze is niet alleen creatief en slim, maar ook zo ontzettend grappig en geestig." Ik denk aan zijn opmerking wanneer ik in een van de giftshops een T-shirt zie met het opschrift '*Jolene, you can have him*'.

HET HUISJE IN DE BERGEN

Over haar jeugd in de Smokies, als een meisje van de buiten en de bergen dat opgroeide in een straatarme maar muzikale familie, heeft Dolly Parton heel wat nummers geschreven. *My Tennessee Mountain Home* uit 1973 gaat over haar geboortehuis en een replica ervan kun je bezoeken in Dollywood. Een simpel houten huis met een *front porch*, maar zonder stromend water of elektriciteit. Het moet de bezoekers tonen hoe steil Partons klim naar de top wel was.

Tot sluitingstijd verlies ik mij in *Chasing Rainbows*, het museum

GF/THE DOLLYWOOD COMPANY

gewijd aan het leven van Dolly Parton. "Ze bewaart echt alles", had Wes Ramey mij gezegd. Het museum is dan ook volgestouwd met memorabilia, foto's, gouden platen, magazinecovers, jurken die ze in films en tijdens concerten droeg, maar ook papertjes met daarop de met de hand geschreven teksten van enkele van haar beroemdste nummers. Op de zolder van het museum heet een Dolly-hologram je welkom, wat verderop hangt een lapjesjas, een replica van haar *Coat of Many Colors*, een lied uit 1971 over hoe ze op school gepest werd omdat ze anders was. Er is aandacht voor The Imagination Library, een vzw die Dolly Parton oprichtte om jonge kinderen aan te zetten tot lezen. De organisatie werkt ondertussen in verschillende landen en heeft al honderdvijftig miljoen boeken weggegeven.

In datzelfde museum ga ik, op het einde van mijn trip, nog even zitten voor de vele video's waarin Dolly over haar leven vertelt, in haar onnavolgbare stijl. Ik blijf hangen bij haar verhaal over Porter Wagoner, de countrylegende met een waanzinnig populair tv-programma waarin Dolly in het begin van haar carrière de *girl singer* was. Maar het meisje groeide op en wilde op eigen benen staan, zeer tegen de zin van Porter. Het is een passioneel verhaal over *on-screen chemistry* en grote gevechten achter de schermen. Over hun relatie is eindeloos gespeculeerd. Was het meer dan een professionele band? Hij liet haar uiteindelijk gaan nadat ze dit voor hem schreef en zong: *If I should stay/I would only be in your way/so I'll go, but I know/I'll think of you each step of the way/And I will always love you/*. ●

NAAR DOLLYWOOD

Dollywood ligt in Pigeon Forge, in het oosten van Tennessee, aan de voet van het natuurgebied Great Smoky Mountains. dollywood.com

Great Smoky Mountains is het drukst bezochte nationale park in de VS met bergen, bossen en beren. nps.gov/grsm/index.htm

Vanuit België vlieg je rechtstreeks naar Atlanta, van daaruit is het nog ongeveer vier uur rijden naar deze streek.

MEER DOLLY PARTON

- *Dolly Parton's America* (2019), een 9-delige heerlijke podcast van Jad Abumrad en Shima Oliaae. Te beluisteren via Spotify (in het Engels).

- *Dolly Parton: Here I am*, een beklijvende documentaire, Netflix, 2019.

- *Pilgrimage to Dollywood. A Country Music Road Trip through Tennessee*, geschreven door Helen Morales, via Kindle, 2014.

- *Dolly Parton, Songteller: My Life in Lyrics*, de songteksten en verhalen erachter, verteld door Dolly zelf, via Kindle, 2020.